

Tarzanoplevelsen

- en barndomsskildring

av Kaj Bernh. Genell

Kaj Bernh. Genell 2022

Copyright Kaj Bernh. Genell 2022

All rights reserved.

I

Vi köpte detta sommarhus. Föräldrar och två barn rantade en vårdag 1948 i sällskap med husets ägare - Herr Nimberstall, och mäklaren - nerför en slänt ifrån det gamla paret Lindaus lilla bondgård, ner till dalen, som skulle visa sig vara ett "åskhål" av värsta slag, och hittade det underligaste lilla hus man kan tänka sig.

Tomten låg i en skogkant, med barrskogen norr om. Det var en avlång tomt, som en remsa. Söder om låg ett stort egendomligt välvt sädesfält som ibland betades av av kor. Huset var en liten mycket låg långsträckt byggnad som gick från söder till norr. Södergaveln var högst och pryddes av en obruten rad av enkelglasade låga verandafönster, som alla satt mycket högt och som oväntat lätt gick att ställa upp med haspar. Sen sluttade det platta taket åt norr, så att det murriga dåligt upplysta köket, som befann sig i denna ända, bortom skorstensstocken, därför var så lågt i tak att man inte borde mäta mer än 175 cm i strumplästen för att kunna stå rak där. Den flacka lutningen på taket syntes ha som idé, då huset helt var omgärdat med hängrännor, att insamla allt regnvatten, och under den nordvästra gaveln befann sig också följdriktigt ett gigantiskt träfat, ihophållet av två järnringar, en tunna som nästan

blockerade vägen för oss pojkars kringringning av huset. En hängränna lät allt vatten rinna ner i den bukiga, insides alldeles svarta och hala trätunnan, och det var sällan denna tunna var tom, - ja, jag minns aldrig annat än att där fanns regnvatten, och att detta också faktiskt användes, och att det var av en mjuk och behaglig sort, som regnvatten är. I tunnan sam det ofta spindlar omkring.

Huset var av trä och masonit, men bar en kritvit rappning, som ännu - trots att huset verkade slitet - fäste vid väggarna. Ytterligt litet som alltihop (tomtmark och hus) var, fick man en känsla av något förkrympt när man såg det uppifrån vägen. Det låg förstås ganska vackert i en dal, med skog till vänster och en den vinkelformade åkern till höger, som ganska brant sluttade ner mot en vindlande, trögflytande alsnårstät å. Det var byggt 1936 och borde ha rivits direkt, av den som byggde det, för att ha ersatts med en byggnad med mer självkänsla. Men huset står än idag. Man kan se det på Google Earth.

Hur som helst bör man acceptera verkligheten som den är och eftersom jag själv bott i huset, under ett flertal somrar när jag var barn, så är det inte mer än rätt att jag, för att underbygga min åsikt om att det borde ha rivits direkt, ger Er en så detaljerad beskrivning av det

som möjligt, så att Ni som läsare har möjlighet att bedöma själv.

Från början upptogs en stor yta i köket, som var det rum som hade lägst takhöjd, av en svart järnspis i vilken man eldade med vedpinnar ifrån den täta granskogen. Det var en sådan där Kallingspis med en liten avlång vattentank av mässing bredvid, där man kunde få vatten - främst till disken - uppvärmt till medelvarm temperatur. Cisternen hade en vacker liten kran, av mässing den också, som slutade i en liten glänsande kula på ett svart bakelithandtag, en kran som löpte lätt och fint i sin infattning som ett teknikens under, och väl var det som fungerade allra bäst i hela köket. På spisens överdel låg järnringar, som med fasningar passade i varann, så att man med en lång järnkrok kunde lyfta av ett antal ringar, så att man vid behov kunde få ett öppet hål ned till brandhärden på vilket man kunde placera en kaffekanna, en kastrull eller en järnlagg, för att laga till vad man nu önskade. På köksbordet stod urblekta tallrikar, och runt omkring på den med fluglort beströdda blårutiga köksduken låg flugsmällor, servetter, Kalle Ankamagasinet och salt och mjöl som blivit över. I hörnen på golvet låg flugor och fluglort.

Köksfönstret mot väster var litet och tudelat, och i fönsterkarmen brukade nästan jämt stå två filbunkar till jäsning.

Ty varje morgon sändes jag av min mor, Bettina, upp till vägen, där det hade ordnats så, att bonden, Alvar, nere

vid vägen skickat en liten vit skåpbil med morgonmjölk upp till diverse hushåll längs den väg som likt en meanderbård löpte genom alsnår och andra träddungar nerifrån Plantgarden Station upp till Slumber Sea, en kall insjö. Från en större mjölkkanne i bilen portionerades ut av någon i arla morgonkvisten det antal liter som stod på lappen invid våra två små mjölkkanor, som var halvt dolda på ett meningslöst sätt i en buske intill brevlådans smala stolpe. Mjölken var oerhört fet. Alltså skummades grädden av, ibland tre gånger. Och blev den där filbunken.

Bland husets många bygghel, Behold!, var väl det gungande golvet det mest framträdande, och så mycket mer märkligt, som ju huset var så litet och inte var mer än fem meter brett. Det var ju snarast en bragd att kunna skapa ett lutande golv, på en så liten yta. På längden i den nord-sydliga riktningen mätte det lilla vittrappade huset troligen tretton meter. Huvuddörren vätte åt väster och hade en stentrapp, likaså den vitmenad. På denna lilla trapp fanns även där ett tak, uppbyggt av en på det utskjutande kvadratiska takets fria kant enkel, på längden flerfaldigt sprucken, upprättstående vitmålad trästolpe. De små stenmurarna som, lättsamt kurviga, mycket vackert löpte här och där runt kring hus och i trädgården, var också de vita och med en knottig yta, behaglig för handen. Kanske hade den för oss okände

fullblodsromantiske arkitekten bakom det hela haft en vision av något sydländskt.

Husets bakdörr vette från köket till baksidan, som var ett avsmalnade stycke grusbelagd mark, lätt litande åt söder. Huset skar av den långsträckt tomten – på ett nästan militärstrategiskt riktigt sätt – i två lika stora delar. Framsidan mot väster, och baksidan österöver, mot det skogiga inlandet. Det var alltså slående för den kunnige betraktaren hur delikat planen var för både hus och trädgård, medan däremot själva materialet och konstruktionen av det lilla låga huset självt med dess svarta papptak präglades av barackartadhet och stod i absurd kontrast mot planens komplexitet.

Huset såg dock snarare fattigt än gulligt ut.

Man anade redan vid första anblicken att detta hus endast mycket sällan skulle vara fritt från fukt, och att det alls inte, på grund av dålig isolering, skulle erbjuda tillräcklig värme för boende där under en vintersemester, än mindre för boende året runt, trots den ansevärd järnkaminen i det mellersta rummet, som delade osynligt rökgång med kökets lilla vedspis. Husets elektricitet – som bestod av ett vindlande nät ljusgråa – lite väl tjocka – kablar som löpte i takets vrår och ner över väggarna, i makliga böjar, var tänkt att försörja några glödlampor, ett extra värmeelement och en radio, och verkade vara en urskildande eftergift åt bortskämdheten, som tycktes svärta mot husets obegripligt svävande idé.

Som det mest egendomliga med huset, ja som en absurditet, framstod nu de tre små fönster som så ytterligt sparsamt tätt under taket, släppte in ljus i käket och stora rummet. Det var så, att ingen människa kunde begripa varför de små, tudelade fönster hade anbragts på detta sätt, i stället för att man hade gjort rejåla fönsteröppningar, likt de som fanns på sydsidan, på verandan. Som det nu var, så tycktes huset, betraktat uppe från vägen, från väster, ligga nere i dalen, och med dessa små fönster liksom kisa mot världen. Husets blick blev därigenom icke öppen. Man kan säga att huset såg så inåtvänt ut, som om det aldrig riktigt var avsett att socialisera med yttervärlden, men att det låg där, enbart för att vara i fred, som om det sa: "Hej, gå bara förbi! Ty vi har inte vaknat. Och vi tänker aldrig vakna!".

Nu var det troliga det, att det var till skydd mot insyn som fönstren var så små, ty man sov ju i stora rummet, i de båda kojerna som var infällda på östra väggen, flankerade av garderober. Huset var ju så lågt, och hade stort sett ingen källare. Så om huset hade haft större fönster så hade man kunnat gå fram och kika in.

Sammanfattningsvis var nu bygget, och trädgården, dock alltihop en skapelse – som det tycktes – av en människa som besatt ett stort mått av estetisk finess, ja: skönhetssinne, men som av en eller annan anledning

byggt alldeles för billigt. De pengar och det arbete som lagts ner på trädgård, murar, häckar, berså, brunn, latrin, dass och vedbod, samt stenpartier, grusade gångar, blomrabatter med lupiner och en enastående vacker pionrabbat med röda och vita blommor, kunde nog med fördel till en del ha investerats i ett lite mer solitt bygge av huset, detta hus, som nu inte alls framstod som en huvudsak i sammanhanget, men mer som en slags originell tillfällighet, i mitten av något som tycktes inspirerats av trädgårdarna i Versailles, - om man överdriver något litet.

Som det nu var, så fann jag det dock som barn - från 5 år och uppåt - intressant att från vår lilla trädgård, med dess låga äppelträd av enkel sort, beskåda landskapet, med inte bara hus och trädgård alltså, men även en vidsträckt äng, samt all relativt kraftig skog ikring, samt den ganska breda svarta ån som slingrade sig i formen lik ett S förbi vår tomtgräns, halvt dold - som jag redan påpekat - av en lång rad tätvuxna aspar, sly och små björkar, som alla grenat sig lågt. Ån hade här och där en kantfodring av gårdsgård. Till ån tog sig de kor, en svart- och en brunbrokig som betade på åkerängen som vissa år istället besåddes med havre, för en slurk vatten som de tyckte. Att åtminstone en ko drunknat i ån gjorde att jag betraktade bondfrun, Fru L. som, hucklebeklädd, sörjde kon, med en skräckfylld vördnad. Min första kontakt med döden kom i och med denna drunkning av en ko. Jag har ofta tänkt att om inte denna ko hade dränkt sig i ån i Somberhall, så kanske jag aldrig hade fått höra talas om döden.

Det lilla huset var alltså enkelt, och dess tarvliga enkelhet, fattighet och proletära prägel accentuerades i husets inre av de två kojor den ena över den andra, som dominerade den östra väggen i stora rummet, och där de vuxna kom att sova, medan Philip, min bror, och jag sov på verandan i söder i två skåpsängar, som knappt heller fick plats där, och som trängdes med ett litet bord och två stolar. Sedan bidrog färgsättningen inomhus rejält till fattigstämpeln, ty de enkla masonit-väggarna var bestrukna med oljefärg, som antingen var av matt brun eller gallgrön valör. Majoriteten av husets masonitväggar var ljus gröna. Mycket av dessa detaljer skulle dessutom bestå under de sju år vi bodde här, och ägde huset. Detta i sig var ju, om man tänker på det, en märklig sak, då familjen hade kunnat göra det så mycket vackrare. Utfattiga var vi ju inte.

Men som mina föräldrar aldrig ägt något hus förut, så tycktes de nu – liksom böjda i vördnad över det faktum att de gjorde så, samt glada över att ha överlevt andra världskriget – betrakta huset som en gåva av försynen, och de såg på sig själva som inte bara gäster i tillvaron, men också som gäster i huset och underställda dess tarvliga villkor, liksom människor som konstaterar diverse naturlagar och inrättar sig efter dem. Familjen hukade sig också – och det tycks mig väsentligt – så att säga in under förre ägarens vilja, liksom tyst under ett statligt

påbud, och anpassade sig med måttlig förnöjelse till allting som den förre ägaren, samt arkitekten, vilka kunde ha varit två olika personer (det visste vi inte) Huslagstiftaren eller Arkitekten, haft i sinnet. Och denna fullständiga reflexionslöshet var förmodligen något som inte bara präglade de både vuxnas förhållande till detta sommarhus, men till hela tillvaron som sådan, och icke osannolikt är det ju, att den också fortplantades till de båda unga bröderna som tidigt bibringades en inställning till livet, som gick ut på att man helt enkelt inordnade sig i det rådande och följde de lagar som återspeglades i den konstruktion, som verkligheten omkring dem just nu råkade ha. Det syntes som om andan i huset var, att det framför allt gällde att följa synliga och uppenbara regler samt en mängd osynliga regler, och i enlighet med dem överleva i tillvaron i enlighet med dessa. Det som därutöver kunde erbjudas i form av nöjen och fantasi skulle njutas blott obetydligt och under en viss skam. Innebörden i alltihop skulle förmodligen med tiden ge sig. Det var så den förmodade implikationen av alltihop löd.

Landskapet utanför tomten var - såvitt jag kan begripa - en liten dalgång med några hus, åkrar, en väg och lite skog omkring. Samt en mindre sjö, eller två. Jag själv var mest i vår trädgård, och en liten pojke som med stora pupiller betraktade denna lilla trädgård. Det var ibland i början av sommaren, i juni.

Det är lätt NU att låtsas bege sig ut i denna lilla trädgård, avgränsad av staket och syrenhäckar, och företa nya strövtåg till olika delar av trädgården, som om jag aldrig alls lämnat den och som om jag aldrig kommer att göra det.

Även om jag inte vet om denna geografiska trädgård idag faktiskt finns kvar, eller om den förts bort av grävskopor och om det nu är en åker där, eller en parkeringsplats, eller en mängd villor på rad, eller ett fabriksområde. Denna trädgård är i sin väsentlighet Ihågkomstens trädgård, men den är också min Älsklingsträdgård och min skrämmande, underliga trädgård, och Rädslans, Ängslans och Undrans trädgård. Den trädgården kanske är mer ändå. Och det viktigaste av allt: den kanske är den FORM som jag byggt mitt liv och mitt tänkande och min identitet på. Ty, jag misstänker att de former vi ser när vi växer upp är former av större betydelse än vi anat. En trädgårds form, formen på de hus vi bor i och ser omkring oss, det är former som vi skapar tankar i och kring. Former som hus och trädgårdar och olika varelser vi möter, det är former som återkommer i drömmen.

TY i drömmen är vi i städer, som formats av de städer vi sett, och trädgårdar och hus likaledes. Trädgården - vår trädgård, med dess framsida och baksida - kan vara det material som blev min tanke. Formen som blev innehåll. Den kan vara det mönster, den form som gav

mig medel jag skulle skapa mitt öde med. Med vilken jag skulle handskas med det jag fått.

De-facto-trädgården i den lilla kuperade dalen var – hur som helst – full av underligheter, många skapade av människor som skapat trädgården innan min familj köpte denna och dess hus.

Så klev jag en sommardag i ljusblå kortbyxor omkring i ett landskap som s.a.s. inte bara var skapat av en okänd gud, men också av okända människor. Detta skapade en dubbel undran, en dubbel osäkerhet, samt ett dubbelt material för mig att grunna över. Jag tror att jag ägnade lika mycket tid till att fundera över meningen med naturens skapelser, djur och växter, som den högst "mänskliga" meningen med en viss placering av en stenmur.

Naturen och människorna, lika spännande var de, och de gled skugglikt in i varandra, och ut ur varann, och eftersom de hade samma ursprung, så kunde man i sitt sinne väva sagor, där de båda helt och smärtfritt förlorade sig i varann. De okända människorna blev till trollvarelser, som en gång i tiden stått i förbund med naturen – en Gud – och de hade kanske kunnat nästan prata till sig en stenmurs existens. Stenmuren hade enligt denna föreställning lika lätt kommit på plats, som ängen utanför staketet eller molnen på himlen. Lika lätt och lika flyktigt. Skälen kunde vara lika luftiga

och meningslösa, eller de kunde vara lika djupt dignande under dige mening.

Det enda sorgliga med detta sakernas tillstånd, det är att Livet är på tok för kort för att man också meningsfullt skall hinna med livet i Ihågkomstens trädgård på ett sätt som skulle hedra trädgården. Livet är i själva verket så enastående kort, att även det längsta liv bara erbjuder en till att smutta på de härligheter som erbjuds av Ihågkomstens trädgård. Folk säger: man lever bara en gång. Jag säger: man lever bara en gång, - knappt det. Det brukar skrämna folk när jag säger det. Mna föraktar mig när jag säger det. Alla inbillar sig att de hinner leva, både reellt och reflexionsmässigt. Gott och väl, dessutom. Tycks det. Det är mitt eget fel om jag tycker att man generellt knappt hinner leva. De som föraktar mig, de hinner gott och väl. Fast jag har aldrig riktigt kunnat få nåt bevis på det.

Nu vore jag emellertid en ynkedom till människa om jag inte tog vara på det mått av glädje som ändå beskärts mig av Makterna, och jag tar därför itu med att slå runt i den Ihågkomstens trädgård som på ett sådant sätt givits mig, icke alls olik an gåva i form av en ask med trollerigrejor på Julafton, och jag breder alltså här med en gränslös tillförsikt ut för läsaren det landskap jag presenterades för som liten pojke. Det skall här nu

berättas först om hur den lilla åttfotade familjen fann den trädgård som i ett avseende blev Ihågkomstens.

II

Min far, Gaston Delaney var inte särskilt praktiskt lagd. Han var otålig. Han hade först tänkt bygga ett hus själv på en bit mark i närheten och vi spankulerade mycket omkring, försedda med en styck ljusgrön termos, med plåthölje, muggar och en korg med kanelbullar, på myrliknande områden eller i ren skogsmark och planerade att bygga huset än här än där. Men så nyktrade nu denne man till och gick på en annons i Somberhall News och köpte vårt lilla hus för 10000 riksdaler, av en vän lånade pengar.

Vistelsen på landet, som vi nu alla erbjöds på somrarna är nu inramningen. Trädgården, huset och denna mjukt böljande gröna lilla dal var alltså infattningen för mina upplevelser av jorden, himlen, naturen, djuren, människorna och det fria livet, helt skilt ifrån det begränsande stadslivet i betongblocken, där utformningen av själen aldrig kunde ske annat än som

plågsamma återblickar på händelser som var påtvingade av det sociala livet inom den lilla medelklassfären, händelser som var i mycket förknippade med etikett, sociala regler, lärande och ett dygdigt och tystlåtet väntande på bättre tider och relaterade till instängdheten i den lilla stadslägenheten.

Det som själen nu erbjöds på detta sätt mitt i naturen, på landet, om än med det lilla taffliga huset som nattlogi mitt uti, var för mig som om en hand som först hållit en fjärl öppnats för att släppa själsflygfäet fritt.

Klädd i ulliga blå kortbyxor, utan skor och med en mångfärgad indianbuske på huvudet sprang jag nu längs den med små runda stenar – som syntes hämtade från en strand långt borta – belagda långa gången mot den i västligaste hörnet av trädgården belägna vitmålade flaggstången invid jordgubbslandet, vände där och rusade sen tillbaka mot huset, tog av och rundade det i norr, vid vattentunnan, för att rusa in under de skuggiga träden på baksidan, där vedboden, uthusen och dasset låg, men där också fanns en lågt belägen syrenberså i vilken myggor och trollsländor tycktes dansa en evighetsdans, så ymnigt och i en sådan fukt och ett sådant osunt halvmörker, att alla som bekantade sig med denna berså snart insåg att den var det enda helt och hållet onyttiga och malplacerade i trädgårdens konstruktion, och kunde ses som ett slags motvikt till dess övriga förträfflighet. Bersån var som en

sjuklighetens, sorgens och vemodets och alla misslyckandens boning, dit man över huvud taget aldrig frivilligt ställde sin kosa, om inte en torr östlig värmebölja dragit in över dalen, eller man av misstag sparkat in en fotboll där – eller ville undkomma någon mycket ilsken förföljare. Något mer osunt än bersån, som alltid var kall, fanns väl inte i hela nejden.

Viktigt för den fullkomnade "känslan" – av perfektet – var att trädgården hade staket. Säkerligen hade dessa tillkommit då kor, som nämnts, gick utanför, men det gav också en allmän trygghet och intimitet. Staketen var låga och bestod av impregnerat enkelt virke, ungefär 7 x 7 cm, och var av ytterst vinglig konstruktion. Ändå kunde man stå vid grindstolpen och mycket lätt hänga på den och skåda ut över ängen, ner över ån, mot en serie buskage som dolde de ängar som vette ner mot stora vägen och järnvägen, där ett litet väntskjul optimistiskt vände sin öppning i rät vinkel mot bansträckningen. Järnvägen befann sig just så långt borta från vårt lilla hus att man inte hörde de rasslande tågen. Dessa tågsätt, bestående av lok med tre gröna, eller gula, passagerarvagnar gick mellan Succésport och Nortamo, och de flesta stannade vid småstationer som Semmerhed och Plantgarden på väg mot Hindås och Borås för att där fortsätta – främst österut.

Här vid grinden till trädgården som hade en del träd av olika slag, vilket jag mer i detalj återkommer till, stod

jag nu i min indolens och väntade på folk. Och snart nog kom grannarna som bodde i skogskanten i öster gåendes. Dessa hade ingen bil, men de kom alltid med tåget och vandrade sen till sitt husbygge som låg 100 meter öster om vår trädgård, bärande på enorma lass med madrasser, trunkar, och stora påsar med mat och kläder.

Lika gammal och traditionsrik och sorgligt mystisk som Ihågkomstens trädgård tycktes, lika nymodigt var nu Wollfords, som de hette, bygge och trädgård. Pojken i familjen, Smokey, visade mig omkring bland brädhögar, färgpytsar, cementsäckar och släggor. Man hade just fått till första våningen, klädd med vertikalt stående läkt, och var åstad med andra - ty rejält och solitt och stort skulle det bli. Wollfords var arbetar-människor, arbetarklass, och det mest notabla med dessa människor var deras enkla sätt och framför allt deras renlighet. Alltid tvättade de sig riktigt rejält i en stor zinkbalja, som stod i gräset utanför huset, och jag såg nästan aldrig Smokey utan tvålrester i öronen.

Själv tvättade jag mig aldrig, och har aldrig tyckt om vatten. Bettina sa aldrig nåt om det. Jag såg henne aldrig tvätta sig nåt speciellt heller. Hon var inte så fysisk.

Vi, Smokey och jag, var jämngamla och var redan de första dagarna och lekte på olika ställen i de vildvuxna

skogspartierna ikring våra hus – tomterna gränsade till varann på tjugo meter när – för att där bygga kojor och lika indian. Senare skulle vi bygga ett litet fort uppe på en bergsplatå, med pallisad. Vi högg för det vilda med små handyxor, pålade och snodde med vidjor och snören runt pålarna. Vi sprang på gamla barr dagarna i ända och var alltid rispiga på benen och armarna efter slanor och kvistar. På somrarna var alltid benen fulla med sårskorpor, som man kunde peta på innan man somnade på kvällen. Till dessa skogsupplevelser, och hur de kan utnyttjas av Anden, och blandas ihop med läsningen av serietidningar och deckare, skall vi återkomma.

Jag stod ofta där vid den enkla grinden och väntade på något. För tillfället var Philip någon annan stans, kanske i affären nere vid järnvägen för att handla varor.

Minnesbild: Jag står ensam och blickar ut över sädesfältet, och det är i slutet av juni. Den gröna robusta cykeln (som jag senare, ömhjärtat skulle ge bort till en medellös pojke, ty såna fanns på den tiden) ligger slängd på gräsmattan, och i flaggstången viftar lojt en smal svensk vimpel mot bakgrund av en klarblå himmel. Detta hissande av vimpeln och flaggan var viktigt, men varför begrep jag inte.

Svalorna flyger högt, och landskapet är tyst, så när som på ljud från ett svagt ljud från insekter och vinden

bland säden. Kanske är en radio på någonstans. Men radiosändningar är sparsamma. Musiken som finns är någon timme musik klockan fem varje dag. Tablåen står i GP. Radiomusiken inleds alltid med en marsch.

Jag spanar vid grindstolpen. Jag håller faktiskt utkik. Min tanke är stöpt i en särskild idévärld, som är inramad av längtan efter ljus och lust, präglad av en osäker förundran och ett hopp om att någon likt ett under skall komma och ge mig vad jag längtar efter, ja mer än det. Att någon skall komma och öppna en värld i vilken jag inte bara får allt ljuvligt, men en värld som även kommer med kunskaper och förmågor åt mig, med vilka jag kan ta för mig av allt detta som erbjuds. Genesen till detta min Andes tillstånd har nu troligen kommit ur bristande kontakt med Bettina samt diverse drömska uttalanden från henne, samt ur de få böcker hon och min Morfar köpt åt mig. Detta bibliotek är i sin begränsning till innehåll och struktur av ett rent infernaliskt slag. Detta förhållande vet inte Jag om. Jag reflekterar inte över barnbokens nytta och onytta. Jag bara vet väldigt lite.

Min Ande befinner sig mitt i den idévärld de skapat, och denna värld erbjuder inga möjligheter till att se kritiskt, ironiskt eller spotskt på densamma. För att sammanfatta så står jag bakom Jag, som är en liten femåring som tidigt är indoktrinerad med *romantiskt skräp*, likt H.C. Andersens sagor och *Tomtebobarnen*,

och *Sagan om den förtrollade hatten*. Jag står och väntar på en prinsessa. Jag har ingen aning om Nalle Puhs värld, t.ex., där det erbjuds en serie olika perspektiv till att se på tillvaron, - nej, nej, min Bettina har tyckt denna värld - Nalles - är alldeles för oredig, och hon kommer aldrig att presentera för mig någonting som är av annan konstruktion än den av ett ouppnåeligt suktande efter en eterisk skönhet, efter något som inte finns. Inte något praktiskt och verklighetsnära som Nalle Puh. Sånt tarvligt socialt skit.

Livets mål - så tycks Bettina faktiskt mena -, det är att leende spana efter och vänta på något som aldrig kommer. Efter man har sysslat med detta hela livet skall man så dö, begråten av människor av samma sort, och summan av världen är just ett sådant liv, och en sådan gråt. I kontrast mot detta vettiga tragiska liv, enligt Bettinas tysta implikation, står de öppna och tarvliga människor som, runtom de ädla människorna av "vårt slag", stängas och kämpar och sliter och drar för att uppnå konkret världslik framgång och skaffa sig rikedom, lycka och berömmelse. Och massor med pengar. Dessa människor är lägre stående, enligt min Mors tysta budskap, och de bör uppfattas med tyst förakt. Nu är det mycket möjligt att Bettina med hennes förutsättningar aldrig varit riktigt medveten om sitt budskap, och att hon inte alls skulle hålla med om, att det var så hon menade, men det är ju hur som helst

kanske inte det som räknas, om man nu aldrig har ansträngt sig för att upplysa sig själv.

Vad som räknas är den faktiska "output" som hennes samtliga handlingar och yttranden skapade hos en pojke som Jag, med just de förutsättningar som denne pojke hade.

III

Så står jag även nu, d.v.s. Jag, nu, som vuxen, bakom mig själv, som barn, och betraktar mina tankar, när jag lutar mig mot den vingliga grindstolpen och spanar, ömsom åt väster, ömsom öster, och väntar på att det skall komma trippandes en ljuvlig, småleende, - på ett korkat sätt - prinsessa iklädd fotsid vit klänning, med ett trollspö i handen.

Detta är nu så illa, att jag här inte förmår annat än att låta mig stå där, och jag beger mig istället ut på en promenad i trädgården, för mig själv, för att se om jag inte kan hjälpa upp situationen, genom att ställa till rätta minnena i efterhand.

Jag beger mig i detta syfte till baksidan av huset, där bodarna och snickarverkstan med huggkubben står. Från dasset kommer ett par getingar. En ekorre smiter fram mellan mina ben. (Jag är ju en halvmänniska här,

endast. I min vuxna inbillade gestalt, är jag det. En fantom.). Och jag stirrar på unga Jags lilla sköldpadda, som stretar i gräset utanför sin sandlåda för att få något annat att äta än de salladsblad som lagts åt honom av barnet. (Denna sköldpadda var helt vanlig, gråaktig, och hade inget indiskt-mytologiskt över sig. Den tycktes på en gång tanklös, blind och deprimerad.) Jag sätter mig på den lilla stenvuren bredvid en tofsmes, och funderar på vad som så här, i efterhand kan göras, för att få meningen med detta sommarställe, denna trädgård, att bli en annan, och mycket större, än den hittills varit.

Det förefaller mig nämligen att det är helt klart att jag inte förmår ändra på något som existerar i denna trädgård, rent tingsligt, men att jag besitter en helt obegränsad frihet till att göra vad mig behagar beträffande meningen med, innebörden av allt detta som här finns omkring mig. Ja, jag är fast medveten om att det saknas en stor del av meningen med denna Ihågkomstens trädgård, och att mycket litet av tankeliv ännu avlats här, medan möjligheterna till ett sådant givetvis är fullständigt oändliga. Och ingenting av detta är alls för sent. Tvärtom: det är en ypperlig tid att skapa Meningen med denna trädgård just nu, i detta ögonblick som jag, som en äldre Jag sitter här, i tankegestalt, såsom ihågkommare. Jag är fortfarande Jag. Trädgården är min - om den än nu kan vara parkeringsplats. Jag tänker INTE besöka den exakta platsen för Ihågkomstens trädgård, för att få bekräftat

eller dementerat att den nu är parkeringsplats. Ty det vore – som var och en inser – kontraproduktivt, givet att min avsikt är att fortfara med det som varje mänsklig existens lever av: att skapa mening.

Här har den lille, den mycket unge, Jag (han som nu står vid grinden) en viktig funktion. Utan honom är det omöjligt. Jag, sittande här på den låga stenvuren, grips av en feberaktig lust att nu slita och dra i det som far omkring i denna trädgård, dels som halvtänkta tankar, dels som halvkända känslor, och ur allt detta bilda en Grund på vilken den större Meningen kan byggas.

Jag väntar nu ivrigt på, att den första nya Insikten om Plantgarden – som vi alltid kallade både hus och nejd – skall infinna sig.(Och med den: insikten om Mig och om min Familj.

Det mest troliga är att jag finner början på detta insiktsäventyr i någon skenbart obetydlig detalj, och att denna dyker upp om jag nu inte alls letar efter den. Jag behöver troligen bara resa mig och gå omkring, och så stöter jag på den, ty jag ser ju hela trädgården framför mig.

I själva verket är detta hela projekt livsviktigt. Vem kan leva utan Mening?

Och meningen med Plantgarden har ju hitintills inte existerat! Hur kan det komma sig? Det är ju en skymf, en oanständighet.

Om man nu kunde undanröja denna slöja av Omedvetenhet, av förstockad Dumhet, som döljer Meningen kring detta lilla landskap, så kan det innebära skillnaden mellan att icke alls ha levt å ena sidan, och å andra sidan: att ha levt ett rikt och fullt liv. Så står nu här min själ på spel. Om jag inte finner meningen med Plantgarden, - min barndoms paradis - så är allt förlorat. Om jag finner den, så är allt vunnet! - Som någon av våra västerländska filosofer en gång formulerat frågan, som än idag hänger i luften med sin aristokratiska och trotsiga förtvivlan: "Vad är ett liv, levt omedvetet, alls värt?", som om nu Dären inte alls skulle levt, medan Diktaren och den s.k. genom-reflekterade kan gå fram på en högre nivå som är den enda verkliga.....

De etiskt problematiska med att hänföra det Levande till det Insett Meningsfulla står klart för var och en. Vi är dock samtidigt inte utan insikt om att varje Diktars insikt och föreställning kan vara präglad av Därskap, medan varje Omedvetenhet hos en riktigt solid Däre å andra sidan kan framstå - *ur Evighetens synvinkel* - som den mest sublima Vishet, och att den fullständigt dåraktiga och omedvetna människan faktiskt kan leva ett liv, som kan befinna sig såsom en integrerad del i en Medvetenhet, som befinner sig på ett för mig helt okänt plan.

En egenartad Däre kan finna Mening i det Meningslösa och det Absurda, varav intetdera kan beskrivas, men båda delarna är tvivelsutan delar av det kompletta

Livet, som vi känner det och allt en Dåre erfar kan mycket väl komma att för evigt bevaras nära Världsandens hjärta. Sådant har ingen av oss en aning om.

Vi vet inte vad som lurar bakom varje menings-
skapande åtgärd, bakom insikten om något Menings-
fullt. Det kan stå varje upptäckande Diktare dyrt att
stolt framkasta en Mening, och deklarerera ett Liv såsom
levt, då det bakom en sådan mening och en sådan
deklaration kan öppna sig en avgrund i vilken det mest
groteska eller absurda kan uppenbaras, för att inte tala
om det, som varje tänkande människa fruktar allra
mest: att hennes sökande, hennes reflexion och hennes
kreativa tänkande skall öppna upp ett gigantiskt fält av
... Total Intighet. Vi vet inte heller detta.

Den risken får man ta.

Nu har vi alltså mer perspektiv på vårt åtagande. På
vårt insiktsäventyr. Vad betydde trädgården? Vad
betydde trädgården?

Betydde den ingenting???

Vi kan fortfarande välja att inte alls beträda
Ihågkomstens trädgård - för risken att där finna ...
komplett Intighet -, eller vi kan beträda dess mark med
den dygd, som benämns Tillförsikt. Detta fina så sällan
brukade viktiga begrepp.

IV

De som äger ett fotoalbum, de öppnar detta eller oftast: dessa... med en glad föreställning om att man där finner det Förflutna. Jag kan här, som en kuriositet nämna, att jag tillhör dem, som inte har några foton från min barndom och alltså inte heller på Plantgarden. Min uppfattning är att fotografier är sådant som döljer för oss vår insikt om det förflutna.

Filmer och fotografier är Djävulens påfund - "bildlikt" talat. Vad man där ser uppmuntrar till hänförelse över ... fel saker. Filmtidskrifter går alltid i konkurs och kommer alltid att göra det, eftersom deras objekt är Intighet. Verkligheten på fotot är ett platt intet. Film är ett demagogiskt bildkaos förstärkt av känslodrivande musik. Det är först med orden som man kan komma runt tingen, förflytta sig bland medvetenhet och omedvetenhet, bland känslor och minnen, som inte kan utläsas i ögonen på dem som "porträtteras" på fotot. Allt stort och sant sker i Ihågkomstens trädgård. Såsom i blyxtbelysning.

Mening byggs inte av/med fotografier. Man bör betänka att ordet "porträtt" vad gäller foto, givetvis är helt missvisande. Fotot registrerar det synliga ljuset. Ett målat porträtt - i den hävdvunna meningen - är ett resultat av en kombination av Målarens begär och

objektets begär, och är ett resultat av den egendomliga interaktionen emellan dessa två begär accentuerat eller åtskilt av en befintlig - eller obefintlig - talang för måleri.

Så kan man säga att författeri är något i stil med måleri, till dels. Den som berättar begär sitt berättande och sitt objekt. Men den som berättar kan nu begära så mycket mer av sitt objekt, och den har ett objekt som ofta begär så ofantligt mycket mer av sin "porträttör". Ty objektet är inte bara en själv, (ty allt berättande faller tillbaka på en själv) och en familj, en tid, men väl hela världshistorien och Tillvaron, och objektet begär sannerligen mer än vad en brukspatron begär av sin porträttör, objektet begär betydligt mer. Ett foto är en tillfällighet, en världshistorisk målning, en Rembrandts självporträtt, är en gigantisk genomarbetad Sanning, och en författares verk har att ta i beaktande - med oändlig Hänsyn - sin hela värld. Allt, ja Alltet, står på spel. Allt är involverat, och skall nu en bok bli fullkomnad, så bör författaren låta sitt objekt få eget liv, en värld födas på nytt ur den gamla, en ny Sanning träda fram, och man kan utan överdrift säga att det, att lägga ett fotografi vid sidan av ett bokverk och peka på dem och säga att det ena är lika så mycket värt som det andra, det illustrerar en komplett förlust av Ande, orsakad av en missförstådd postmodernism, en tanklös relativism ur vilken det Väsen föds, som bland annat har flera huvuden på en hals.

Alltså kan man här tänka bort fotografiet som meddelare och som meningsskapare. Fotot är vad det är, nämligen en liten (eller större) lapp på vilken skuggor fastnat. Så är det en artefakt bland andra, och jag uppmanar envar, vars hus nu explosionsartat börjar brinna, att inte rusa efter fotoalbumet, som ju alltså inget är värt, men att genast sätta fötterna i sandalerna och utan vidare ta sig ut ur huset i säkerhet, medtagande det enda som har något värde (i sammanhanget): sitt eget huvud.

V

Baksidan av huset är intressant i sin skuggvärld. Den är som en väntan - och därmed central. Men ingen het väntan, eller romantisk.

Den är en lågmäld, en väntan med halvslutna ögonlock.

Ihågkomstens trädgård som helhet är en vänlig trädgård. Baksidan är en sval, sovande sfär. Arkitekten, om vi kallar trädgårdens planerare så, har aldrig tänkt bryta något mönster eller någon tradition, men snarare följa en sådan. Så är baksidan blygsam. Det enda fantastiska är latrinen, precis i det bortersta hörnet i

öster. Latrinen är nämligen otroligt djup, och den ställer en, när man lyfter på locket och skådar ner, inför gåtan om hur i all sin dar den är gjord.

Det är i och för sig många ting som ställer den frågan, men latrinen, latrinen! Den är så smal, och så djup. Och för att kasta skit i.

Träden på baksidan är syrener, björkar och oxelhäckar. I bersån står en liten halvrutten – ja delvis helt rutten, mjuk – trädgårdsmöbel, som är vitmålad men flagnad och överallt fläckad. Ljuset är i bersån svagt. Jag sätter mig och stirrar sen på baksidan av huset. Den vita vägen är sorgligt fönsterlös. Mot söder löper en liten smal trappa till den stenlagda stigen förbi de stora röda pionerna. Pionerna skymms lite av två vita björkar. Mellan björkarna hänger en enkel gunga i två oformligt tjocka rep. Ett kvitter från mesarna på den låga svängda muren mot norr är det mest levande här på baksidan.

Men här är inget ställe man stannar länge. Här finns ingen ro och ingen plats för eftertanke. Fukten kryper på en och man söker sig härifrån, och detta är Ihågkomstens trädgårds dåliga baksida. Här borde man ha rivit allt, dragit upp alla träd, dikat ut och fyllt på med jordmassor och anlagt en för solen åtkomlig gräsmatta. Som det nu är, så går jag iväg härifrån, runt pionrabatten och sätter mig på stentrappan på framsidan och betraktar Jag vid grinden. Han står där

fem meter ifrån mig med solen glänsande i indianfjädrarna på huvudet, visslande omusikaliskt på en fransk chanson. Nu skall jag för en stund bara iaktta vad han gör.

Jag öppnar grinden. Klockan är kring middag. Juli. Sädesfältet med böljande säd, tät havre, och solen sken. Jag tar mig ut i Havren som är längre än jag själv. Jag trampar försiktigt. Inte trampa ner mer än nödvändigt. Läger sig ner på marken. Hur jag kom på att göra detta visste inte. Men jag gjorde det. På rygg liggandes så låg jag där och såg i rundeln som bildats ovan mellan de vajande borstiga stråna på den klara sommarhimlen, där små, ytterligt små, moln hela tiden gled förbi åt ett håll, bakåt över mitt huvud. Så låg jag, med fasta marken hård under sig. Armar och ben lät han spreta utåt. Då, helt plötsligt, som i ett ögonblick av vansinne, visste jag inte om det var molnen som rörde sig, eller om de stod alldeles stilla där uppe, och om det istället var jorden under mig - med mig - som rörde sig, som snurrade. Där låg jag så stadigt på jorden bland lite stickig stubb, så stadigt man kan. Och jag hisnade! Ty jag kunde ju - precis som jag ville - byta "perspektiv": *än bestämde jag att molnen flög, än att de var stilla*. Jag njöt, yrslade i huvud och mage, och jag hade aldrig nånsin varit med om något så himmelskt och omvälvande och som jag dessutom själv "kommit på", som jag själv *kunde kontrollera* och som jag dessutom visste att jag kunde göra om, repetera - göra till mitt - om bara solen och några moln var uppe - och ingen,

ingen kunde ta detta ifrån mig. Och ingen annan visste om det heller!! Vilket betydligt ökade njutningen. Allt annat kunde försvinna - men jorden och himlen, molnen och jag själv, och hisnandet, den fullständiga yrseln, det oändliga oscillerandet - det var nu det absolut största. Mycket, mycket större än t.ex. min nya cykel av märket Crescent.

"Kanske," tänker jag nu (!), där jag (Jag som vuxen) sitter på trappan till huset, kanske föddes här ett bedrägligt självförtroende, kanske en självförnöjdhet, på detta sädesfält. Jag tror faktiskt - och det kan ju inte vara enbart mitt fel, om ens fel, att det var mitt livs första verkliga upplevelse.

Och jag kunde skämmas över att det var något otillåtligt *att njuta ensam*, - i intellektuell autoerotik - men jag kunde inte för mitt liv få till ett förbud mot att kunna njuta av min förmåga till privat perspektivskifte.

För ingen alls berättade jag om min upplevelse i sädesfältet. Inte för Bettina, inte för Philip. Jag njöt, dolskt, av det hela. Kung över mitt Medvetande och nu förmögen att i vissa lägen vara herre över Allt, kunde jag nu bara bida min tid för att se vad man kunde utveckla detta till, som stor, som vuxen!Att vara liten, att vara barn, det var något som inte passade mig, ansåg jag. Att vara liten var något nödvändigt meningslöst. I och med att jag tänkte såg, så var jag inte längre barn, och på ett sätt upphörde jag att vara.

Jag återvände vimmelkantig från fältet och gick åter in i trädgården. Jag skulle nu av någon okänd anledning aldrig komma att göra om den där leken med himlen och medvetandet. Varför visste jag inte. Jag var nog rädd för att det inte skulle bli som den första gången. Aldrig försökte jag alltså göra det igen. Men fascinationen för yrsel skulle bestå. Och fascinationen för allt som var hisnande. Men jag kan inte komma ihåg att jag var skamsen.

VI

Jag sitter fortfarande på trappan på framsidan och betraktar den som står vid grinden.

Bettina kommer ut i dörröppningen bakom mig och vinkar till och frågar - med knapp synbar blick - om jag är hungrig. Jag svarar att han inte är det. Hon går in och han går till sin cykel som ligger på gräsmattan.

Gräsmattan är långsträckt bort mot flaggstång och jordgubbsland, och fram mot flaggstängen löper en med små runda stenar beströdd lång gång, som måste hållas

ren från ogräs två gånger i veckan. Detta arbete med ogräset - lukningen - är det enda arbete som är ålagt pojkarna under sommaren. Men det är viktigt. Det skall förmodligen fostra pojkarna.

Jag gränslar nu cykeln och börjar sen cykla i en åtta på den större gräsmatteremsan, den södra. Jag cyklar på detta sätt, i en åtta, sjungande för full hals: "WON-derful, WON-derful, COOOo-enHAAAaa-agen!" med ett ordentligt tryck på pedalerna på de betonade satsdelarna. Jag upprepar rörelserna, cyklar runt, runt och detta cyklande kommer på inte sätt att förbättra min motorik eftersom de bara repeteras. Till slut tröttnar jag och går i stället in i huset för att leka där. Inne sitter Philip med en pytteliten serietidning och läser om Kapten Kid. Philip frågar om de skall spela spel och tar fram Galoppspelet. De sätter sig på golvet och Jag brer ut spelplanen medan Philip plockar fram tärning och de små tennhästarna, som alla har namn som börjar på "G". Jag väljer Garant, medan Philip väljer Gush. Sedan låter de också Gisela vara med för att få fler hästar i loppet. Bettina kommer från köket och klagar på att de är inne när det är vackert väder, och att de föresten skall gå till simskolan snart.

Pappa Gaston är denna vecka i stan och arbetar på dagarna och kommer först körande på kvällen och ställer då sin lilla gröna bil uppe vid de gamlas gård. Han har ännu inte låtit hyra en grävskopa att gräva en väg genom skogen.

Snart är galoppen över. Gush vann. Och Bettina tar nu pojkarna med sig till simskolan. Philip drar mig i en skrinna med trähjul med ekrar halva tiden, ty det är en lång väg. Sista biten får man alla tre gå, då stigen fram till Slumber Sea är täckt av ett stort ytligt rotsystem från granar som växer på ett tunt lager jord. Överallt ligger barr. På badplatsen är det mycket folk, och där finns ett slags omklädnings skjul där en sida är före pojkar, en för flickor. En simlärare är där, en flicka anställd av kommunen. Simdynor ligger i travar, och ett litet område invid stranden är avspärrat med rep. Utanför badbryggan tjugo meter ut finns en flotte med en livboj på. Allt är idylliskt. Men jag kan inte simma och när jag får på mig badbyxor får jag också ta på sig flytskivor i en rem runt bröstet. Jag vandrar så på sandbotten tjugofem meter åt ett håll och tillbaka, gör simrörelser med händerna. Simlärarinnan har en viss humor, märker gången på botten, ler, säger till, men kan inget göra åt det hela.

Efter simlektionen, som är tänkt att leda fram till tagande av Järnmärket = 50 meters bröstsim beger man sig hem. Jag märker att Bettina inte tycker att utfärden är rolig. Ofta tänker jag på att Bettina så sällan tycker att något är roligt. Det är min stora sorg. Hon tycker bara det är roligt med nya kläder, och när någon säger att hon är vacker. Något annat har han över huvud taget aldrig märkt att hon uppskattat. Bettina tycker till exempel det är tråkigt att laga mat. Allt är tråkigt för

Bettina. Hellre diska. Detta utgör ett problem för mig, som märker att inget som jag själv gör kan glädja Bettina. Jag lyssnar med intresse till telefonsamtalen mellan Bettina och hennes väninnor, vilka förutom fru Bengtsson-Åhs är ett litet antal kvinnor, mest husmödrar, som bor i Göteborg. Samtalen berör äktenskapet, de besvärliga karlarna, sjukdom, död och problem med barnen. Inget annat.

Ibland, när inte Philip eller Smokey är i närheten, förlorar tillvaron på landet sin charm. Ihågkomstens trädgård känns som ett fängelse, och Jag längtar bort. Då plockar jag bland mina serietidningar och sina små böcker. Vad för slags fängelse är denna trädgård?

VII

Jag har tillsammans med Smokey en dag på vägen ner till affären träffat två andra pojkar, varav en har ett ärr över munnen, och följer med dem hem till ett hus som ligger i en backe uppåt Slumber Sea till. Där råder en annan stämning, och huset är av modernare snitt, och människorna där är präglade av vitalitet och påhittighet. Huset är lågt, med fasad av grå plattor, har massor med rum, snyggt färgsatta, och trädgården är färgsprakande

och proppfull med nya saker, gräsmattan illgrön och som ny, och på den står ett jättelikt växthus, och där finns i deras trädgård massor med leksaker och cyklar, och allt är nymålat, och det tycks som om man här har hur mycket pengar som helst. Och glädje. Snart sitter jag och Smokey med en av pojkarna, Orvar, mitt i ett litet låtsasland invid ett bergsparti fullt med tennsoldater och skapar en batalj mellan två arméer. När Jag leker betraktar Orvar honom. Jag blir av någon anledning gråtfärdig vid tanken på att han kanske betar sig fel under leken. Han ber Orvar leka. Orvar leker inte. Snart återvänder Jag och Smokey neråt vägen till sina enklare hus och lekplatser, under det de samtalar om de färggranna soldaterna, hästarna och kanonvagnarna och de små husen i mossan. De är glada att de har varann, och Jag tänker att han inte vill bli som Orvar med den kalla blicken och att livet kanske är bättre i stan.

Väl hemma i trädgården sitter jag på samma trapp som mig själv i västersolen och funderar. Jag spanar Troligen efter prinsessan. Jag böjer huvudet långt ut över grinden. Spanar och spanar.

Jag får en idé, rycker till och min kropp blir mjukare och livligare. Nästa gång jag lutar mig fram är armen med, och jag vinkar glatt bortåt stigen. Det syns fortfarande inte en själ, - allra minst en sagoprinsessa. Men jag är igång. Jag har lyft ur mig själv och placerat

halva mig i den person som "kommer". Jag är nu empatiskt redo för den kommande. Jag har så att säga "gjort en sädesfält-himmel" på det mänskligt interaktiva planet, och efter det jag nu vinkat glatt förgäves ett slag, så är jag i alla fall lite mer tillfreds med min väntan, då jag där förutsåg mötet, och övade mig i flertalet känslor. Om jag låtsade att prinsessan kom vet jag inte. Om hon fick ett namn vet jag inte.

Men detta hände alltså inte. Jag stod stilla och stumt, utan att lyfta någon arm och stirrade efter henne, prinsessan, ungefär som hon fanns målad i boken, den romantiska, *Den förtrollade hatten*.

Stora åskmoln närmar sig nu plötsligt från alla kanter. Snart öser det ner, och jag och jag flyttar in. Jag ser hur Bettina går ut på trappen och spanar mot skyn.

"Jaha, nu blir det åska igen.", säger hon, glömmer att massera sina höfter, och går in och drar ut telefonsladden ur väggkontakten. Bettina är oerhört rädd för åska, och när åskan snart kommer så dra hon fram en stol mitt i rummet, långt från alla elledningar och sätter sig där, med händerna ängsligt i knät. Åskan är bara att genomlida. Inga böner. Bara lidande. Det åskar ofta och länge och ibland slår åskan ner i något träd på berget eller så, men aldrig har det varit nån

eldsvåda här. Det regnar för mycket i denna skog. Regnet brukar komma samtidigt med åskan.

Jag ser att jag låter sig svepas med av rädslan. Jag drar en stol intill Bettina, och där siter vi. Philip ligger i en av de två skåpsängarna och läser Nyckelmagasinet i skenet av en läslampa som är monterad av pappa i sängens gavel.

VIII

När åskan är över är det dags för middag. Man äter bräckkorv och potatis. Det är det vanligaste. Jag åt och tackade för maten. Efteråt fortsatte Philip med sin deckare, och jag strosade omkring i huset. Så småningom tog jag tag i serietidningshögen som låg bredvid radion. Favorithäftet var en *Tarzans Julbok*, för färgerna. Hårt röda, mörkgröna, violetta och rosa.

Innehållet, själva ploten, i Tarzan var försumbart, men de egenartade färgerna var revolutionerande. Man kan se på Jag, hur girigt han sög i sig dessa färger, som så stred mot allt omedelbart förnuft i det att bladen på växterna var blå, himlen mörkröd, havet rosa, människorna lila o.s.v.. Det var detta som öppnade dörren till en annan värld. Allt tycktes mer verkligt om det nu fullständigt bytte färg. Och detta tycktes för mig lösa ett problem, nu oklart vilket! Färgerna i Tarzan var

tvärtom, de var negationen till världen. De var inte som ett negativ, de var betydligt större, de var liksom kaninhålet i *Alice i Underlandet* som Jag ännu inte läst och inte visste något om, en väg till ett annat rike, där en annan yrsel väntade. Om jag bara anat så censurerad min tillvaro var. Ingen talade nånsin om kriget som just passerat.

Det fanns hos mig en förtjusning över det annorlunda och för yrseIn. Hisnandet. Detta kan tyckas betänkligt. Ja. Så var det t.ex. få saker som slog den upplevelsen att vara riktigt sjuk i feber. Att ha hög feber och känna kroppen halvdomnad mellan lakanen, nästan som om kroppen höll på att försvinna, flyga bort. Jag älskade denna upplevelse av att sväva mellan Varat och Intet. Jag berättade aldrig om detta för någon, ty jag insåg att det karaktärsmissigt troligen var någonting som man skulle kunna benämna "fel" eller "brist". Den lille greve Masoch upplevde sig som om han hade en dragning åt ... det förbjudna. Jag var dock inte så oroad över detta, eftersom jag mycket, mycket dunkelt var medveten om att detta hade "sociala orsaker". I en annan tid, i ett annat samhälle, med en annan familj, så skulle min läggning kunna godtas såsom både pittoresk och spännande. Detta föresvävade mig i alla fall. Och så tog jag mig därför lov till att vara lite egenartat hemligt njutande av mina solitära nöjen. Dessa nöjen som jag hade för sig själv, i

mitt eget huvud, slog med hästlängder ut de nöjen som presenterades av den stora vida världen.

Jag var introvert, njöt av mitt inre, och njöt av att medvetet njuta av det.

I och med "tarzanupplevelsen" så kom jag att värdera massor av händelser i omvärlden helt annorlunda än vad jag skulle gjort annars. Jag "erövrade", tack vare konstnären Hogarth, en osund skepsis visavis omvärlden, och visavis den värdeskala som man runtomkring mig alldeles uppenbart använde för att handha upplevelser och handlingar. Mina privata värderingar blev till den grad frånvända de normala att jag fann för gott att allt som ofta hävda, först öppet, men sedan tyst för mig själv då jag nu fann att det inte uppskattades, det jag ansåg, att ... *saker och ting* - i allmänhet - *inte spelade någon roll!*

Nu förstår jag att ni nu, ni som läser detta, inte alls tror mig. Att ni hävdar, att detta är bland de allra värsta rationaliseringar ni mött i en skildring av ett litet barn. Nå, så då skall vi försöka granska denna invändning, djupt och med iakttagande av största möjliga försiktighet.

Kan det här röra sig om en lögn, eller har vi här en uppenbarad sanning, framlagd av den vuxne Jag, sittande på trappen i Somberhall? Kan vi ha en överskattning av "tarzanupplevelsen"? Och varför i så

fall? Allt detta syns ju mycket intressant. Inget i berättelsen, hittills, överskrider i intresse detta problem. Så fattig är nu berättelsen.

Vi kan här tillägga några händelser som kom att rulla fram i verklighetens ljus några år senare, och som kan ha förstärkt den vuxne Jags benägenhet att tolka tarzanupplevelsen på det sätt han nu gör.

För det första så kom också (?) den unge Jag ganska snabbt till en övertygelse om att jag besatt en osund förtjusning för saker och ting som rörde fantasin, och jag önskade sättas på plats av verkligheten. Gaston vägde här lätt. Jag betraktade livet igenom denne som ett stort barn, och dessutom som en liten människa med mycket dåligt – eller ibland obefintligt – omdöme.

Jag var emellertid rädd för honom. Så därifrån var ingen hjälp att vänta angående en förstärkning av kontakten med det reala. Vad jag som liten satte sitt hopp till var istället den store fostraren, nämligen självaste Döden. Så inväntade jag den rimligheten att det snart skulle vara så att någon i min närhet dog.

Ty folk dog i världen, och han ville känna på hur det var när någon försvann, och att det då – i och med detta försvinnande – skulle uppkomma hos honom en känsla av verklighet och konkret existens.

Innan döden kom, skulle jag inte uppleva livet.

Sålunda väntade jag på att någon i familjen eller släkten skulle gå bort. Detta skedde nu inte. Hela släkten levde vidare, oförskämt kry. Alla blev äldre och äldre. De flesta över 80. Den första människa i släkten som dog blev, till min stora chock, min mor, Bettina, men inte förrän Jag var 24 år. Och då var det inte bara för sent, och oväntat, då var det dessutom en brakförlust och katastrof.

En annan egenartad, sällsynt sak som drabbade mig, så sent som i elvaårsåldern, men som vi kanske kan spåra tillbaka till *tarzanupplevelsen*, det var nu "kulisserna".

Upplevelsen med kulisserna – som återigen har med dubbelhet att göra, men på ett annat sätt – kan beskrivas enklast så här:

Jag gick i deras nya stora lägenhet invid Linnégatan till sängs som elvaåring men kunde inte somna. W.E. Johns' *Biggles på Borneo* låg bredvid sängen, halvläst, tillsammans med *Singleton och kriget* och *Svarta hingsten*. Plötsligt belägrades jag av tanken på att min värld inte var privat, att jag inte tryggt kunde vila i mitt njutningsfulla medvetande och leva mitt liv så i hela mitt liv, men att jag på något egendomligt sätt, troligen genom *Guds* (en gud jag alls inte trodde på) försorg, var utsatt för ett gigantiskt bedrägeri: Jag trodde att man ställde upp en värld av kulisser i vilken han levde och att t.ex. gatan utan för vardagsrumsfönstret enbart var kulisser, som var ditställda och enbart fanns så fort jag

gick upp och smög sig fram för att titta på gatan. Så fort jag sov eller inte tittade på gatan, så kom ett gäng folk och flyttade bort husen och gatan, och ingenting alls fanns utanför fönstren. Bara en tom scen. Så smög jag mig, tyst och snabbt trippande, under ett otal nätter fram till fönstren för att komma på åtminstone en enda gång någon förflyttning av kulisserna, eller för att se något tecken på att det förhöll sig så att man här spelade ett spel med honom. Såsom nån scenarbetare.

Detta var 1955.

Här räknade jag alltså med en värld som var annorlunda, inte behagligt skön och spännande som *Tarzanvärlden*, med dess underbara färger, men med en värld, som hotade med en gigantisk tomhet och med en makaber lek med mig, som om det fanns en ond gud som lekte en katt och råttalek med mig. Här fördunklades nu mitt sinne, under denna period, och jag var inte lika benägen att på mitt vanliga indolenta vis förklara, att saker och ting inte spelade någon roll, ty jag kände mig mer eller mindre - beroende på om det var dag eller natt - hotad av den stora Ovissheten, som helt visst var släkt med den alltjämt efterlängtrade den Andres död.

IX

Låt oss nu återgå till njutningen av *Tarzanupplevelsen*.

Vad som var det stora in innehållet i *Tarzanupplevelsen* var att den med en ganska så konkret trovärdighet utlovade att det i det verkliga livet fanns en dimension, som var helt åtkomlig för var och en med lite fantasi och känslighet, som kunde berika verkligheten, för att inte säga.....: helt distansera verkligheten *i illusionens namn*. Så erbjöds här – omåttligt generöst av Verkligheten – ett sätt att undkomma verkligheten, att överskrida denna, transcendera denna, och så komma till en värld, där – i motsats till den vanliga – ALLT spelade roll. Och det var givetvis något helt hänförande, och sågs som faktiskt den enda räddning som fanns, åtminstone för mig, med den olyckliga läggning jag nu begåvats med. Men jag var också säker på att det fanns en hel del människor, eller i alla fall några, som var ungefär som jag i detta avseende. Löjligt att tro att man var ensam.

Nu gäller det för oss här, för att undanröja en viss skepsis, att knyta det flyktbeteende vi sett hos den unge Jag till främst (!) *tarzanupplevelsen*. Ja vi vill försöka se det så, som att: om inte (tidningen) *Tarzan* varit, så hade Jag blivit en helt annan människa, mindre stjärnögd i förhållande till det vi i gemen - sedan Gunnar Ekelöf - kallar Något Annat.

Vi måste så, för att riktigt få grepp om vad vi talar om, återgå och så gott det går försöka granska *tarzanupplevelsen*. Vari bestod den?

Själva gestalten Tarzan (Edgar Rice Burroughs gestalt) var för Jag blott en sagohjälte bland andra, och han dyrkades inte. Inga bilder på Tarzan sattes upp på väggen, och Jag lekte aldrig Tarzan och talade aldrig om Tarzan. Nej, vad som gällde var att plocka fram *Tarzans Julbok* från 1949, där färgtrycket var som bäst, och sitta på golvet och bläddra, iaktta och njuta av den egendomliga världen som där fanns. Att det var en exotisk värld - en söderhavsmiljö - hade ett visst värde, men det var det fullkomligt fantastiska i färgläggningen som lockade. Hur i alla sin dar skulle man förhålla sig till en värld som inte fanns (det var Jag säker på) men som gav honom en sådan rysning av skönhetsupplevelse? Själva Tarzans värld fanns alltså inte, men det fanns denna bok, med dessa bilder, gjorda av en man i Amerika, som hette Hogarth. Namnet "Hogarth" stod på var och varannan bild, så som om denne signerat konstverk på löpande band. Men Hogarth (

Burne Hogarth) hade ingen status – inte hos Jags mor – av en Rembrandt van Rijn eller Vincent van Gogh, vars reproduktioner hängde i Jags hem. Ändå betydde Hogarth mer än vad de gjorde.

Jag sökte – återigen med hjälp av lite yrsel , hisning, svävning – komma in i bilderna, in i färgerna, och så vila i denna värld, men utan att riktigt lyckas. Man kunde bara älska, men olyckligt, den värld som var så avig. Så föreföll nu allting som var älskansvärt också undanglidande, och man hade här ett problem, eller två. Men visst skulle man i framtiden, ansåg jag, genom att söka komma underfund med Konsten, kunna göra sig en hel värld som dominerades av den skönhet som här fanns representerad på så enkla blad i en Julbok? Det lovade sannerligen gott.... Det borde gå! Det måste gå! Och något som överflyglade detta, det hade åtminstone jag aldrig upplevt. Så hade jag nu, som femåring, skapat ett hemligt projekt. Jag kunde inte formulera detta projekt, och om jag då hade kunnat det, så hade han i alla fall inte gjort det. Jag – s.a.s. – gömde det i mitt hjärta. Och styrktes av det. Tyvärr skulle det aldrig komma den dag då Jag "knäckte koden", löste problemet med Hogarth's färg. Det blev en dunkel gåta, och mitt liv blev senare mer präglad av andra gåtor, men kärleken till dubbelheter satt som ett hopsvetsat skruvstöd kring min själ.

Det hände aldrig – kan nämnas parentetiskt – att jag när jag själv ritade, använde sig av den Hogarthska metoden. Nej, av någon egendomlig – det får man nog

säga - anledning så blev mina egna träd alltid gröna, och havet ständigt marinblått. Jag tycks alltså distinkt skilt på det yttre och inre. I övermått. Klivet till Hogarth's värld skulle ske senare, ansåg jag. När jag snart blivit vuxen.

X

Reverensen för trädgården var enorm från pappas och Bettinas sida. Det syntes onekligen som om denna trädgård varit en Auktoritet. Detta åsågs av Jag - redan då - som en barnslighet och en dumhet. Om man hade en trädgård, om än vacker till formen, till sin skiss, så var det ju inte så att man inte kunde i full frihet göra om den till något betydligt mer spännande. Allra mest konkret kom dessa tankar upp vid utförandet av plikten att rensa bland de otaliga stenarna på planen framför huset. Var morgon vid frukosten innan Gaston tog den lilla gröna bilen in till staden, så tog han på sig sin barskaste min (som var naturlig) och förehöll Philip och mig at tillbringa åtminstone två timmar med "lukning", - Gastons ord för uppdragande av maskrosplantor bland stenarna.

Lukningen förstörde sommaren. Om inte lukningen varit så hade jag lyft mitt huvud och tänkt än friare. Som det nu var, så hade jag slavens sinnelag. Fritiden ifrån lukningen var besk, ty den var villkorad av arbete. Och till råga på allt: meningslöst arbete. Och inte bara det. Nej: *fullständigt* meningslöst arbete !!!! Varför inte bara låta en väldig gräsmatta (som man såg i andra trädgårdar) breda ut sig över hela trädgården ? Denna dumhet !!!!

Gaston skulle här uppfostra barnen. Jag förstod detta. Men till priset av vad skulle det uppfostras? Vilka själar byggdes av meningslösa sysslor? Så byggdes det in ett hat hos Jag. Det skulle förbli där för evigheters evigheter, ett hat mot dumhet och auktoritet, två storheter som han senare skulle finna så ofta gå hand i hand och tillinetgöra människor överallt han kom. Och aldrig, aldrig skulle Gaston förstå detta. Han skulle komma leva ett helt liv utan att ha en aning om saken. Om han nu fått reda på den, så skulle han säkert försvarat både lukningen och rätten att befalla om den. Han befann sig hela sitt liv utom all räddning. Han var så att säga bortom all insikt om både vettighet och Hogarth.

Bettina hade skönhetssinne och god smak. Det syntes mig ofta som om det var det enda som förenade oss. (!) . Kanske också, tycktes det mig, som om Bettina gick och bar på någon gammal *tarzanupplevelse*, som

hon närde sig av i tysthet. I detta var det alltså också lika, tänkte Jag då. Med viss sorg. Ty det hade - det kände jag ofta vildsint - varit bättre med en morsa som hade varit som andra, en morsa som hade kramat honom och riktigt handgripligt älskat och öppet skojat. Som det nu var, så tittade Bettina med distans på sina barn, och fann dem - med små lätta skratt - komiska, som små dockor eller något. Så befann sig nu Philip och jag i ett ganska prekärt läge, som de nu hade av Ödet utrustats med föräldrar som inte var riktigt normala.

Barndomen var en gräslig period som var till för att överlevas, efter vilken man skulle söka bygga sig en personlighet så gott man kunde, trots att man blivit både kuvad till slav och behandlad som ett prydnadsdjur och litet åtlöje i ett tiotal år.

Ibland i stadslägenheten beslöt sig Alice för att möblera om. Rätt ofta. Hela livet har jag möblerat om.

XI

I Somberhall ett stycke ner för vägen ner till järnvägen låg bland rikligt med syrener och äppelträd ett vackert hus ägt av en direktör, direktör Bengtson-Åhs, som

pappa kände. Familjerna umgicks sällan, men Bettina tyckte om att hälsa på fru Bengtsson-Åhs. och dricka kaffe med henne i hennes trädgård, där de satt och ... klagade inför varandra på sina män. Bengtson-Åhs hade två döttrar i min ålder, Ninni och Valerie. Valerie var äldst och mörk och djärvast, medan Ninni var ljus och aningen mer tillbakadragen. Jag och flickorna möttes ibland vid badplatsen.

Och en dag annonserade Bettina att fru Bengtson-Åhs ringt (man hade i alla fall telefon i stugorna) flickorna hade en kamrat hos sig - troligen med namnet "Leila" - sedan några dagar och att fru Bengtson-Åhs ville att vi skulle komma dit, Bettina och jag och att jag fick ta med mig Smokey. Det var en högsommardag och rågen vajade på fälten och ovanför var himlen stor med bulliga moln och svalor som flög högt, högt, nästan så högt att de komplett försvann denna vackra dag. De letade sig finkladda ner för grusvägen, där man ibland fick väja för en bil som nätt och jämnt rymdes på den, och så vek de av vid en lund, nästan nere vid stora vägen, där direktörn hade sin vidsträckt tomt, med tillbörlig flaggstång och lågt hus, enplans i tegel. I de jättelika trädgården var det dukat på två vita bord och flickorna var uppklädda och målade (!), - ja dom hade läppstift på sig och dom hade så mycket rouge på kinderna att man - om man var barn - kunde tro att det var påsk.....

Det var det inte. Det skulle bli uppträdande. Alla bänkade sig efter kaffe respektive saft, och så satt

Bettina och fru Bengtson-Åhs, Jag och Smokey på rad på en trädgårdssoffa och nån stol och såg på hur ett draperi som var upphängt mellan två päronträd sakta ryckvis drogs åt sidan. Där stod de tre flickorna, i triksåer och med uppsatt hår. Det var Valerie och Ninni och en lite äldre flicka, som vi kan kalla Leila, (2 år äldre kanske och med antydning till "kvinnliga former"), som tydligen - förföriskt och ... illistigt - låg bakom alltihop. Jag begrep inte om hon var släkt eller bara kamrat. Hon var så vacker att Jags hjärta började banka stenhårt i bröstet, och värre blev det ... ty dom började nu alla tre att dansa i triksåerna, utan musik, och sen blev det diktuppläsning, en liten sång och så huvudnumret.

Den okända skönheten började att hjula fram och tillbaka fram och tillbaka, lååååångt från den ena änden av trädgården till den andra.

Jag, som aldrig varit med om någonting gripande i sitt unga liv förut, utom att hisnande betrakta himlen, satt och hisnade på ett smärtsamt nytt sätt. Och led. Skönheten och det levande liv han hade framför sig gjorde så ont. Jag visste att han nu såg något som han bara skulle få se, bara se och aldrig behålla. En jättelik livssorg (!) följde honom sedan på vägen hem, och han sade inte ett ord. Inte till Bettina och inte till Smokey, som även han verkade lite tagen. Jags ansikte var dock eldrött, och huvudet nära att explodera. Varför så grymt, varför så grymt? Detta skulle han ju nu aldrig

nånsin nå!!!! Hemma i Ihågkomstens trädgård tycktes allting utan mening, och hela livet var charmlöst, och framtiden tycktes tom. Livet fanns nere hos Bengtson-Åhs. Eller var omöjligt.

XII

En annan dag meddelade Smokey, som rörde sig i lite vidare cirklar än jag, som mest stod vid min grind - att det nere vid stora Landsvägen byggdes upp en liten cirkus. Philip och Jag bad Gaston att få gå dit. Det var zigenare (romer) som byggde den och ägde den och Jag minns inte vad de hade mer än karusell och kasta-boll-på-plåtburk-stånd. Hela familjen gick dit på kvällen, Bettina i en sommarklänning jag aldrig sett förut - och mötte ingen de kände och Gaston var sur när han gav sina barn nån krona att ha "roligt" för. Ty - han fann inte det hela roligt, och då var det ju inte det, utan han ansåg att det hela var lurendrejeri och båg. Gaston hade inte fantasi nog. Inte kunde han föreställa sig vad ett barn såg i en liten cirkus. Några hästar fanns det också ja, och människorna såg lite annorlunda ut än vi "svenskar". Men Gaston förstörde kvällen genom att med öppen misstänksamhet spana - likt en polis - efter oegentligheter och fusk. På denna cirkus - som var professionell - fanns dock inga flickor som hjulade, och

minnet av denna cirkus lämnade ingen upphetsning, glädje eller sorg efter sig.

Jag tänker på trädgården med dess båda sidor. Min dragning till och förkärlek för baksidan var tydlig. Men var det inte så att de flesta trivdes bäst på baksidan. Ja, om det inte hade varit för den osunt kyliga och myggbelamrade bersån så hade det varit en fin bakgård. Nu satt vi nästan jämt på pojkrummets trapp, lyssnade på musik från trattgrammofonen inne i pojkrummet, - Sing, sing, sing med Gene Krupa och läste Fantomen och Nyckelmagasinet. Som jag minns det hade vi nu en liten trädgårdsmöbel på framsidan. Men där satt vi sällan. Vi var bara där när det var dags att fotografera. Så lögnaktigt är fotot.

Jag tänker på trädgården.

XIII

FEMTIO ÅR SENARE

Besök på Konstmuséet i Göteborg.

Ignorerande min onda stortå, kände jag mig denna dag pigg, gick ut, ned för backen och stod snart vid kassan på Konstmuséet och konfererade med flickan i kassan. Jag förklarade på ett trevligt sätt, att jag, sist det var en stor utställning, det var originalverk av Picasso - ... jag missade Helene Scherfbeck ... - helt enkelt hade plankat in. Hon, som var typ 22, stirrade beundrande på mig och undrade hur jag betett mig då. Jag förklarade att jag tagit hissen från fotorummet och diskret viftat med ett kvitto från Willys och så kunnat komma in i det vaktbevakade heliga. Hon log, och jag betalade nu 100kr och tog så hissen upp till sjätte våningen - hissen "som jag ju visste var den var", som hon sa.

Väl uppe trädde jag in i tre halvmörka rum, vart och ett bevakad av blåklädda vakter. Nu visade jag upp ett korrekt kvitto, och kände mig fullt korrekt, samt på

hugget vad det gällde Gauguin. Spänstigt stegade jag omkring, och tänkte att det just var Gauguin jag nu skulle se, ty van Gogh och Bernard var dock båda mindre ljus. Fastställas skulle dock även det där med van Goghs teknik och om han använt palettkniv och inte pensel.

Hela studiet förhöjdes märkbart - ja i 3dje-potens - av de tre väktarna, som rena snygga och nyktra och med fullständigt klara ögon betraktade mig i sitt livré. Nu var det dessutom så att de tre salongerna med dyrgriparna var försänkt i halvdunkel. Jag tyckte nu att det väl dels var lite "overdo" och tavlorna säkerligen i sina hem (privata och andra) hängde i vilket ljus som helst ... Men här, här hängde nu tavlorna så illa och var så egendomligt fel belysta att jag blev förskräckt. Varje tavla var belyst av två lanternor så att de fick en platt och glanslös yta. "Begriper de ingenting???" tänkte jag, och mina tankar förstärktes av de tre vakterna som var och en hade befäl över sitt rum och inte vek en sekund från rummet. De kommunicerade ibland i dörröppningarna. En ung kvinna iklädd en "liten svart" fanns också till städes för att svara på frågor och , vid förekomster av grupper, leda grupper ikring bland 1880-talets frukter. Jag talade dock inte vare sig med väktarna (som syntes lite "Huis clos", lite sartheanska ...) eller med damen i svart. Högtidligt nickade jag åt de fyra, med attityden av: "fint detta!".

Det var nu jag började resan i Gauguins inre. Stående på tåspetsarna var jag nu blott fem centimeter från Gauguins tavla föreställande ett landskap. Elegant hade nu Gauguin infogat sitt typiska orangea i tavlan i ett litet timglasliknande fält. Mycket lite färg, och jag tog ett steg tillbaka och sökte nu få in hela tavlan i själen. Jag njöt av harmonin och av G.s säkra blick. Tänkte att: detta är nu för själen. För min själ. Och varje del här är något av en helhet jag förstår. Och det var härligt. --- Jag fick dock tänka mig mer ljus. Jag tänkte att om nu tavlan hade fotograferats (vilket var förbjudet i de tre rummen) så hade man ljusat upp den. Alltnog. Några, ... två tror jag, av G.s tavlor var från Tahitiperioden. Då visste jag att jag nu hade något så enastående framför mig som två tavlor som inte bara var målade där, av snillet självt, med dom där Tarzan/Burroughs-färgerna - men också med färger som var framställda och rivna på ön. G. hade vid målandet av dessa - en av tavlorna var mystisk, med sagofigurer, mytiska, samt en lite minihäst i hörnet ,han hade bara använt fyra - 4 - färger och blandat dem till alla andra. Och en var på kartong, en tempera.

Nu tänkte jag också på hur G. själv skulle sätt på att hans verk bevakades av väktare. Säkert hade han skrattat högt, fast inte alls protesterat mot detta. (Var är Gauguin nu? I en färghimmel.)

Jag satte mig på en bänk i en av salarna, negligerande de fem övriga åskådarna, varav två talade Engelska. "Jaha" tänkte jag och stirrade oavvänt på en tidig van

Gogh, där ingen minsta del var överflödig, - "bättre än så här kan det inte bli!" . Nöjd var jag, och tavlorna kändes som vänner. Otroligt härligt. - Om det nu hade varit mer ljus. ... Kanske är det starren???, försökte jag då, men slog bort tanken, då jag ändå kunde "räkna ut" genom beskådandet av skuggor och annat, att det verklig VAR halvmörkt.

Jag gick nu till en vakt och frågade om man verkligen inte fick ta ett kort med mobilen. Nej. Det fick man inte.

Åter en vända bland verken, varav de flesta tycktes ägas av något litet danskt muséum. Ack, dessa små verk! Ty små var det på det stora hela, som allt ju är som är berömt ... om man nu kunde gå hem och ta fram lite färg. Nä, men man kan ju rita. Eller så bara gömma dessa bildskatter i sitt inre.

Jag såg åter på väktarna och tänkte att det hade varit skönt om de försvunnit. Det kändes som om man tittade på något medan "pappa" såg på. Helsicke också. Hur gör man? Jag vill inte se på Gauguin och bli betittad vid skådandet!! Men det är ju omöjligt, att be dem gå. De har betalt. Nu stod jag framför en tidig Gauguin med en pojke på en säng, pojken vänd mot väggen. "Nu känns det bra." tänkte jag. Varför då? Jo för att jag såg på nån som var frånvärd. Väktarna såg min rygg, och jag såg på pojkens rygg på tavlan. --- "Jaja" tänkte jag, "jag är inte klok, och dessutom drack jag kaffe på Stadsmissionen, och ingen talade med mig,

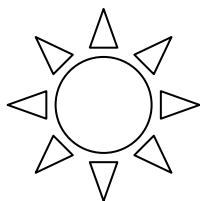
och dom ville jag skulle gå". Nu stod jag i lugn och ro och såg på pojkens nacke. En sån fin tavla! Kanske G. fick motsv. en 1000 kr för den.... (Vem ägde den nu...) Den var inte alls som en G.. Tavlan med pojken kunde målats av en svensk naturalist. (Blick på blick. Rum i rum. Pojken sov. Allt en dröm.)

Åter gick jag till Tahitibilderna. Såg på en liten grön häst i ett hörne av en tavla. "Detta är ju otroligt!", tänkte jag igen. "Bättre än så här blir det inte!" Så sökte jag spara bilden i själen.

Sen, utan att se mig om, eller åt höger eller vänster, gick jag ut, och ner för trapporna och förbi den där 22-åringen i bottenplanet och sköt så upp dörren till Götaplatsen. DÄR var det ljust. Om dessa små tavlor måste jag berätta! Ty jag måste ju berätta, att bättre än så här kan det inte bli !

Kommunikation är ensamhet.

Lilla orangea fält. Lilla, lilla gröna häst.

*Kaj Bernh. Genell 2022 Copyright Kaj Bernh. Genell
2022 All rights reserved. www.kajgenell.com*